

2024, Vol. 5(3), 735-764
© The Author(s) 2024
Article reuse guidelines:
<https://dergi.bilgi.edu.tr/index.php/reflektif>
DOI: 10.47613/reflektif.2024.189
Article type: Commentary Article

Received: 05.09.2024
Accepted: 23.09.2024
Published Online: 15.10.2024

Emre Erdoğan*

Türkiye'deki Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Akademisyenlerinin Yöntemsel Tercihleri, Yayın Eğilimleri ve Kamusal Görünürlük Dinamikleri *Methodological Preferences, Publication Tendencies and Public Visibility Dynamics of Political Science and International Relations Academics in Turkey*

Özet

Bu çalışma, Türkiye'deki siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler akademisyenlerinin araştırma yöntemleri, yayın yapma eğilimleri ve kamusal görünürlük düzeylerini incelemektedir. Araştırma, COVID-19 pandemisinin ilk yılı olan 2021'de gerçekleştirilmiş ve çevrimiçi anketler yoluyla 258 akademisyenden veri toplanmıştır. Çalışmanın temel amacı, akademisyenlerin yöntemsel tercihlerinin, yayın yapma alışkanlıklarının ve toplumsal etkileşim düzeylerinin nasıl şekillendiğini anlamaktır. Araştırma bulguları, akademisyenlerin yöntemsel tercihlerinin toplumsal cinsiyet, eğitim geçmişi, akademik unvan ve çalışılan üniversite türü gibi faktörlerden etkilendiğini göstermektedir. Özellikle yurt dışında eğitim almış olanların, uluslararası yayınlara yönelik eğiliminde olduğu tespit edilmiştir. Deney ve anket gibi niceliksel yöntemleri tercih eden akademisyenlerin, ulusal ve uluslararası yayınlarda daha aktif olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca, vakıf üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin, devlet üniversitelerindekilere göre daha fazla uluslararası yayın yapma eğiliminde olduğu saptanmıştır. Pandemi döneminde akademisyenlerin iş yükü dağılımlarında ve kamusal görünürlük düzeylerinde önemli farklılıklar gözlemlenmiştir. Geleneksel medya kanallarını kullanma konusunda araştırma görevlileri ve vakıf üniversiteleri arasında belirgin farklar olduğu, sosyal medyanın ise akademik bilgiyi yaymada giderek daha önemli bir rol oynadığı tespit edilmiştir.

735

Abstract

This study examines the research methods, publishing trends and public visibility of political science and international relations academics in Turkey. The research was conducted in 2021, the first year of the COVID-19 pandemic, and data was collected from 258 academics through online surveys. The main purpose is to understand how academics' methodological preferences, publishing habits/preferences, and levels of public interaction are shaped. The findings indicate that academics' methodological preferences are affected by factors such as gender, educational background, academic title, and the type of university they work at. It has been determined that especially those who have studied abroad tend to focus on international publications. It has been observed that academics who prefer quantitative methods such as experiments and surveys are more active in national and international publications. It was also found that academics working at foundation universities tend to publish more international publications than those at public universities. During the pandemic period, significant differences were observed in the workload distribution and public visibility levels of academics. The study also demonstrates that there were significant differences between research assistants and foundation universities in using traditional media channels, while social media plays an increasingly important role in disseminating academic knowledge.

Anahtar Kelimeler

Türkiye'deki akademisyenler, araştırma yöntemleri, yayın yapma eğilimleri, akademik eşitsizlikler

Keywords

Academics in Turkey, research methods, publication tendencies, academic inequalities

* İstanbul Bilgi Üniversitesi, emre.erdogan@bilgi.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8352-4990.

Giriş

Türkiye’deki siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler akademisyenlerinin çalışma dinamikleri, akademik dünya ile toplum arasındaki bağın güçlenmesi ve akademik bilginin geniş kitlelere yayılması açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu çalışma, Türkiye’deki siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler akademisyenlerinin araştırma yöntemleri, yayın tercihleri ve kamusal görünürlük düzeylerini inceleyerek, akademik süreçlerin ve akademisyenlerin kariyerlerinin nasıl şekillendiğini anlamayı hedeflemektedir. Araştırma, COVID-19 pandemisinin etkilerinin yoğun olarak hissedildiği bir dönemde, 2021 yılının Mart ayında gerçekleştirilmiştir. Pandemi, akademik çalışma biçimlerini ve tercihleri derinden etkilemiş olup, bu durum çalışmanın bulgularına da yansımıştır.

Bu araştırmada kullanılan yöntem, Türkiye’deki siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler akademisyenlerinin geniş bir örnekleme ulaşmak amacıyla çevrimiçi anketler yoluyla veri toplamayı içermektedir. Anketler, katılımcıların demografik bilgilerini, yöntemsel tercihlerini, yayın yapma eğilimlerini ve kamusal görünürlük düzeylerini sorgulayan sorulardan oluşmuştur. Anket formu, İstanbul Bilgi Üniversitesi Etik Kurulu tarafından onaylandıktan sonra, 2.105 akademisyene e-posta yoluyla iletilmiş ve nihayetinde 258 geçerli yanıt elde edilmiştir. Bu sayede, Türkiye’deki siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler akademisyenlerinin profilleri, yöntemsel tercihleri ve akademik üretkenlikleri hakkında kapsamlı bir veri seti oluşturulmuştur.

Akademik yöntemlerin seçimi, sadece bilimsel bir zorunluluk değil, aynı zamanda akademisyenin dünya görüşünü, araştırma alanını ve toplumsal bağlamını da yansıtan bir süreçtir. Bu bağlamda, Türkiye’deki akademisyenlerin araştırma yöntemlerini belirleyen faktörlerin neler olduğunu anlamak, akademik üretkenliğin temel dinamiklerini çözümlmek açısından büyük bir öneme sahiptir. Türkiye’deki akademisyenlerin yöntemsel tercihleri, genellikle kişisel değerler, akademik geçmiş, çalışılan kurum ve toplumsal normlar tarafından şekillendirilmektedir. Bu çalışma, bu faktörlerin nasıl etkileşimde bulunduğunu ve bu etkileşimlerin akademik üretkenliği nasıl etkilediğini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Yayın yapma süreci, akademisyenlerin kariyerlerinde büyük bir öneme sahip olup, onların akademik dünyada ne kadar görünür olduklarını belirleyen en önemli unsurlardan biridir. “Yayın yap ya da yok ol” baskısı, akademik dünyada yaygın bir olgu olarak kabul edilmekte ve akademisyenlerin yayın yapma tercihlerinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu çalışmanın bir diğer amacı, bu baskının Türkiye’deki akademisyenler üzerindeki etkilerini incelemek ve bu baskının yayın tercihlerini nasıl şekillendirdiğini ortaya koymaktır. Ayrıca, bu baskının akademik etiğe, yenilikçiliğe ve araştırma kalitesine olan etkileri de çalışmanın kritik bir parçasını oluşturmaktadır.

Son olarak, akademisyenlerin kamusal alandaki görünürlüğü, modern akademik dünyanın vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Geleneksel medya kanalları ve sosyal medya platformları, akademisyenlerin çalışmalarını daha geniş kitlelere ulaştırmaları için önemli araçlar sunmaktadır. Bu çalışma, Türkiye’deki akademisyenlerin bu platformları nasıl kullandıklarını,

hangi mecralarda ne sıklıkta yer aldıklarını ve bu görünürlüğün akademik kariyerlerine nasıl yansıdığını araştırmayı amaçlamaktadır. Kamusal görünürlük, sadece akademik başarının bir göstergesi değil, aynı zamanda akademik dünyadaki rekabetin de bir parçası haline gelmiştir. Bu bağlamda, kamusal görünürlüğün akademik dünyadaki yeri ve önemi üzerine yapılacak analizler, bu çalışmanın önemli bir bileşenini oluşturmaktadır.

Çalışmanın Ana Çerçevesi ve Araştırma Soruları

Araştırma çalışmasının odaklandığı birinci araştırma sorusu, Türkiye’deki siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler akademisyenlerinin yöntemsel tercihlerini keşfetmek, hangi araştırma yöntemlerini tercih ettiklerini göstermektir. Genel olarak akademisyenlerin yöntemsel tercihlerini tamamen işlevsel ve pragmatik saiklerle, araştırma soruları ve alanlarının çizdiği çerçevelerde belirledikleri düşünülmektedir (Bryman, 2016; Giddens, 1991). Oysa hem kişisel deneyimlerimiz hem de akademik tartışmalar bu tercihlerin bahsedildiği kadar masum olmadığını ortaya koymaktadır.

Öncelikle bir insan olarak akademisyenin sahip olduğu değerler yöntemsel tercihlerini belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu değerler sadece dünya hakkındaki görüşleriyle değil, gerçekliğin doğası (ontoloji) ve hangi bilginin daha doğru olduğuyula da ilişkilidir (epistemoloji). (Creswell ve Creswell, 2017). Della Porta ve Keating’in (2019) de gösterdiği üzere bu sorulara verilen farklı yanıtlar, farklı yöntemsel tercihlere yol açmaktadır. Yine bu konuyla ilişkili olarak akademisyenin içerisinde bulunduğu toplumsal ve kültürel bağlam da yöntemsel tercihleri etkilemektedir. Toplumsal ve kültürel bağlam hem o andaki toplumsal sorunları/ihyaçları işaret etmekte, hem de neyin araştırmaya değer olduğunu göstermektedir. Ekonomik, siyasal ya da sağlıkla ilgili kriz dönemlerinde bu konuları çalışan akademisyen sayısının artması şaşırtıcı değildir (Berger ve Luckmann, 1966).

Öte yandan akademisyenin içerisinde kimliğini kazandığı ortam da yöntemsel açıdan belirleyici olacaktır. Bu kimlik kazanma süreci sadece alınan eğitim ve maruz kalınan müfredatın sonucu olmakla sınırlı kalmaz. Elbette ki “iyi bir öğrenci” olarak ön plana çıkan akademisyen kendisine öğretileni de iyi bir şekilde öğrenmiştir, bu nedenle örneğin sayısal yöntemlere ağırlık veren kurumlardan mezun öğrenciler bu konularda daha yetkinken, diğer yöntemleri ön plana çıkararak kurumların mezunları farklı yöntemlere yönelmektedir (Becher ve Trowler, 2001).

Bununla birlikte akademisyen bilgi üretimi tek başına yapmadığından içinde bulunduğu disiplin ya da paradigmanın enstrümanlarını daha fazla benimseyecektir. Niteliksel yöntemlerin egemen olduğu bir alanda farklı bir çalışma türünü benimsemek kolay değildir (Shadish, Cook, ve Campbell, 2002). Kuhn’un (1962) da gösterdiği üzere paradigmlar kendi enstrümanlarını da yanlarında getirmektedirler.

Disiplinin ya da paradigmanın akademisyenin yöntemsel tercihi üzerindeki etkisi sadece “araç kutusunu” belirlemekle sınırlı kalmaz. Akademisyenin içerisinde bulunduğu ilişkiler

ağı –arkadaşlıklar diye de okuyabilirsiniz–, “hoca-öğrenci” ilişkisi de yöntemsel tercihlerini belirler (Bourdieu, 1988).

Bu konuda mutlaka değinmemiz gerek konuda kurumsal normlar ve teşviklerdir. Akademisyenlerin kendi başlarına araştırmalarını yürüttükleri bir dönem yaşanmış olsa da bugün durum hayli farklıdır. Günümüzde akademisyenin varoluşu bir kurumla, genellikle de bir üniversiteyle ilişkisi olmasına bağlıdır. Bu kurumun çalışanlarına uyguladığı teşvik sistemi, örneğin terfiler ya da ödüller yöntemsel tercihleri de etkilemektedir. Keza araştırma maliyetlerinin artması da “projecilik” olarak tanımlanan bir akademik üretimini de ön plana çıkarmaktadır, bu tür bir değişim de yöntemsel tercihler üzerinde etkili olacaktır, fonlayan kurumların yöntemsel öncelikleri de göz önünde bulunmalıdır (Tight, 2019).

Bu çerçevede araştırma çalışmamızda yanıtlamaya çalıştığımız soruları şu şekilde listeleyebiliriz:

- Akademisyenler hangi araştırma yöntemlerini (deney, anket, mülakat, odak grup, vaka analizi vb.) daha sık kullanıyor?
- Toplumsal cinsiyet, eğitim geçmişi ve akademik alan, bu yöntemsel tercihlerde ne ölçüde rol oynuyor?
- Yöntemsel tercihler, yayın yapma eğilimleri üzerinde nasıl bir etkiye sahip?

Çalışmamızda odaklandığımız ikinci konuysa alandaki akademisyenlerin yayın deneyimleri ve tercihleri. Özellikle “yayın yap ya da yok ol!” (*publish or perish*) gibi bir baskıyla karşı karşıya kaldığında akademisyenlerin hangi yayınları hangi saiklerle yaptıklarını anlamak önem taşımaktadır. İma edildiği gibi sadece pragmatik ve çıkarıcı bir yönelim mi mevcuttur, yoksa diğer faktörler de mi etkilidir?

Bir bakış açısıyla “homoeconomicus” gibi davranan akademisyen kendi kariyerine en fazla katkı sağlayacak yayına yönelmektedir. Burada hedeflenen yayının itibarı –yüksek etki sahibi olması ya da endekslenmesi– önem taşımaktadır. Son günlerde sıkça önümüze gelen atıf metrikleri ve sıralamalar da yayınların tercih edilmesinde etken olabilir (Garfield, 2006; Miller vd., 2019).

Yayın tercihinde görünürlük de önem taşıyan bir faktör olarak ön plana çıkmaktadır. Daha önceki dönemlerde yayınların aldıkları atıf sayıları görünürlüklerinin bir göstergesi olarak kabul edilse de açık erişimin ve bloglar, raporlar gibi “gri literatürün” artması sonucunda akademisyenler itibardan taviz verip daha yüksek görünürlüğe sahip yayınlara yönelebilirler. Bu tür yayınlarla kamusal tartışmaya doğrudan dahil olmak mümkün olabilir (Cairney ve Oliver, 2020).

Göz önünde tutulması gereken bir başka faktör de akademisyenlerin kendi disiplinleri ve yöntemsel tercihleriyle uygun yayınlara yönelmeleridir. Hemen her disiplinde “bayrak gemisi” olarak adlandırılan yayınlar bulunmaktadır, akademisyenler o yayınları hedefleyebi-

lirler. Doğal olarak bu yayınların da yöntemsel tercihleriyle uyuşmak gerekecektir (Becher ve Trowler, 2001; Creswell ve Plano Clark, 2017).

Bu noktada kurumsal faktörleri de göz önünde tutmamız gerekmektedir. Akademisyenin istihdam edildiği kurumların bazı yayın tercihleri olabilir, bu tercihler teşvik sistemine terfi ya da ödül olarak dahil olabilir. Bu kurumsal tercihler de akademisyenleri belli yayınları hedeflemelerine yol açacaktır (Harnad, 2008).

Ülkemizde akademik yayın ve alınan atıf sayısının üniversiteler arasındaki itibar yarışının bir parçası haline dönüşmüş olması kurumların teşvik sistemlerini doğrudan etkilemektedir. Keza, Türkiye’de yüksek öğretimin yönetişimin en önemli sorumlusu olan Yüksek Öğretim Kurumu da yayın ve atıf sayısını arttırmayı açıkça hedeflemektedir, bu da hem akademik teşvik sisteminde hem de doçentlik gibi yükseltme süreçlerinde etkin bir rol oynamaktadır.

Bu çerçevede odaklandığımız ikinci araştırma sorusunun alt sorularını şu şekilde listelemek mümkündür:

- Türkiye’deki siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler akademisyenleri hangi tür yayınlara (ulusal vs. uluslararası) yöneliyor?
- Eğitim geçmişi (Türkiye’de mi yoksa yurt dışında mı tamamlandığı) yayın tercihlerini nasıl etkiliyor?
- Akademik ünvan (profesör, doçent, dr. öğretim üyesi, araştırma görevlisi) yayın yapma eğilimlerini nasıl şekillendiriyor?

Vakıf üniversiteleri ve devlet üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin yayın yapma eğilimleri arasında ne gibi farklar var?

Akademik dünyada son dönemde gözlemediğimiz “kamusal görünürlük” baskısı da araştırma sorularımızdan birini oluşturmaktadır. Temel olarak doğrudan ya da dolaylı bir şekilde toplum tarafından finanse edilen araştırmaların toplumsal etkisi olması gerektiğine dair bir kabul bulunmaktadır. Bu da akademisyenleri daha fazla görünür olma konusunda motive etmektedir. Hem geleneksel medyada hem de günümüzde ağırlığını arttıran sosyal medyada akademik çalışmalara daha fazla yer verildiği görülmektedir. Özellikle kriz anlarında medya kamunun konuya olan ilgisinin artmasının sonucu olarak akademik bilgiyi popülerleştirme çabasına girmektedir. Bu da akademisyenlerin kamusal görünürlüğün artmasına yol açmaktadır.

Kamusal görünürlüğün artmasının akademisyene bireysel olarak yarar sağladığı açıktır. Geleneksel ya da yeni medyada daha fazla görülen akademisyenler sadece şöhret sahibi olmakla kalmazlar, aynı zamanda itibar edinirler ve muhtemelen de daha önce erişemedikleri maddi kaynaklara erişebilir hale gelirler. Bu da kamusal görünürlük alanının akademisyenler arası rekabetin bir parçası haline gelmesine yol açmaktadır (Nisbet ve Scheufele, 2009).

Bu noktada kurumsal düzenlemelerin etkisini de yok saymamak gerekmektedir. Artık hem üniversiteler hem de fonlayıcı kurumlar kamusal görünürlüğü önemsemekte ve akademis-

yenlerin işlerinin bir parçası olarak görmektedir. Uluslararası ve ulusal fon kuruluşları bilginin yaygınlaştırılmasını araştırma sürecinin bir parçası olarak görmekte ve araştırmacılardan özellikle talep etmektedirler.

Bu çerçevede şu aşağıdaki alt soruları yanıtlamayı hedeflemekteyiz:

- Türkiye’deki siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler akademisyenleri kamusal alanda (geleneksel medya, yeni medya, sosyal medya) ne kadar görünür?
- Hangi faktörler (cinsiyet, akademik ünvan, çalışılan üniversite türü) akademisyenlerin kamusal görünürlüğünü etkiliyor?

Çalışmamızda odaklandığımız dördüncü konu da akademik iş yüküdür. Akademisyenlerin temel işlerinin ne olduğu konusunda bir uzlaşma bulunmamaktadır. Her ne kadar esas faaliyet öğrencilere ders vermek gibi gözükse de akademisyenlerin araştırma yapmaları ve akademik yayınlar yapmaları da beklentiler arasındadır. Keza akademisyenlerin araştırma ve ders verme gibi faaliyetlerinin yanı sıra idari görevler üstlenmeleri alışagelmış uygulamalardandır. Birçok üniversitede rektörlükten bölüm başkanlığına ya da program koordinatörlüğüne kadar çok sayıda görev akademisyenler tarafından yürütülmektedir. Ayrıca akademisyenler lisans ve lisansüstü düzeyde öğrencilere akademik danışmanlık vermekle de yükümlüdür.

Akademisyenlik işinin de diğer işler gibi zaman kısıtından etkilendiği göz önünde tutularak, araştırma çalışmamızda şu alt soruları yanıtlamayı amaçlıyoruz:

- Akademisyenler zamanlarını hangi faaliyetlere (ders verme, araştırma, makale yazma, tez danışmanlığı, idari görevler) ayırıyor?
- Bu iş yükü, akademik ünvan, çalışılan üniversite türü ve diğer faktörler arasında nasıl farklılaşıyor?

Araştırma çalışmamızda odaklandığımız son nokta da akademisyenler üzerindeki “yayın yap ya da yok ol!” (*publish or perish*) baskısıdır. Yükseköğretim kurumları arasındaki rekabet ve bilimsel üretkenliği artırma çabaları, üniversitelerin finansman ve ödül sistemlerinde önemli değişikliklere yol açmıştır. Özellikle ABD ve Kanada gibi ülkelerde, akademisyenlerin yayın yapmalarını teşvik eden ödüllendirme sistemleri uzun bir geçmişe sahiptir (Fulton, 1974). Bu süreçte, eğitim kalitesi ve kamu hizmeti gibi unsurların gayri resmi olarak değerlendirildiği eski sistem, bireysel ve ölçülebilir performansların ödüllendirildiği resmi bir sisteme dönüşmüştür (Merton, 1957)

“Yayınla ya da yok ol” kültürü, akademik dünyada geniş çapta tartışılan ve eleştirilen bir olgudur. Yayın yapma baskısı, akademisyenlerin üretkenliklerini artırmış olsa da bu durumun etik ve akademik bütünlük üzerinde olumsuz etkileri olmuştur (Fanelli, 2010). Yayın sayısının ve atıfların, bireysel ve kurumsal ödüllerin belirlenmesinde giderek daha önemli hale

gelmesi, akademisyenlerin araştırmalarında risk almaktan kaçınmalarına ve daha az yenilikçi çalışmalar yapmalarına yol açmıştır (Adler ve Harzing, 2009). Bu baskı, aynı zamanda, akademisyenlerin aşırı derecede uzmanlaşmalarına ve bilimsel sahtekarlık gibi etik dışı davranışlara meyilli olmalarına neden olmuştur. Bu bağlamda, akademik başarıda görünürlük giderek önem kazanmış, ancak bu durum, yayınların içeriğinin geri plana atılmasına neden olmuştur. Modern akademik dünyada, yayınların sayısı, yayımlandığı dergilerin prestiji ve yazarların kim olduğu, çalışmanın içeriğinden daha önemli hale gelmiştir. Bu durum, akademik profesyonellerin aşırı uzmanlaşmasına ve bilimin çekirdeğinden uzaklaşmalarına yol açmıştır. Dolayısıyla, “yayınla ya da yok ol” kültürünün başlangıçta bazı avantajlar sağladığı kabul edilse de uzun vadede diğer akademik görevlerin geri planda kalmasına ve bilimsel üretkenliğin ölçülmesinde eksikliklere neden olduğu görülmektedir (Anderson vd., 2007).

Bu çerçevede yanıtlanması hedeflenen alt sorular şu şekilde belirlenmiştir:

- Türkiye’deki akademisyenler, akademik dünyada yaygın olan “yayın yap ya da yok ol” baskısını ne ölçüde hissediyor?
- Bu baskı, akademisyenlerin yayın yapma eğilimlerini ve tercihlerini nasıl etkiliyor?

Yöntem

Araştırma, COVID-19 salgınının birinci yılının sona erdiği 2021 yılının Mart ayında gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde, üniversiteler yaklaşık bir yıldır uzaktan eğitim modeliyle faaliyet göstermekteydi; dolayısıyla, elde edilen yanıtlar bu sürecin etkilerini yansıtmaktadır.

Çalışmada kullanılan anket formu, 5 Şubat 2021 tarihinde İstanbul Bilgi Üniversitesi Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır. Anket formu, Qualtrics internet anketi platformuna uyarlanmış ve üniversitelerin ilgili bölümlerinin internet sitelerinden elde edilen 2.105 e-posta adresine iletilmiştir. Potansiyel katılımcılara üç kez hatırlatma gönderilerek araştırmaya katılmaları teşvik edilmiştir. Araştırmanın tamamlanmasının ardından, analizlerde kullanılmak üzere 258 geçerli anket yanıtı elde edilmiştir.

Niceliksel araştırmalarda sıkça karşılaşılan bir soru burada da gündeme gelmektedir: Elde edilen verilerin temsiliyet düzeyi nedir? Başka bir ifadeyle, bu yanıtların Türkiye’deki siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler akademisyenlerine ne ölçüde genellenebileceği sorgulanmalıdır. Prensip olarak, genelleme konusunda bir engel bulunmamaktadır. Çünkü, evreni “e-posta adreslerine ulaşılabilen akademisyenler” olarak tanımladığımızda, herhangi bir örnekleme yapmadan tüm evreni kapsayacak şekilde veri toplama imkânı sağlanmıştır; bu yöntemle evrenin bazı üyelerini dışlayacak sistematik bir hata oluşmamıştır.

Bununla birlikte, 2.105 kişilik listenin tamamı anketi doldurmamıştır. Bazı e-posta adresleri geçersizdi; muhtemelen bu kişilerin çalıştıkları kurum değişmiş, ancak e-posta adresleri

güncellenmemiştir. Bazı katılımcılar birden fazla e-posta adresiyle kayıtlıydı ve yalnızca birinden ankete katılım sağlamışlardı. Daha önemlisi, davet edilenlerin önemli bir kısmı ankete katılmamış veya anketi yarıda bırakmıştır. Bu durum, yanıtlama sürecinde bir “kendi kendini seçme” (self-selection) süreci olduğunu göstermektedir. Hangi katılımcıların ankete yanıt vermemeyi veya anketi tamamlamamayı tercih ettiğini kesin olarak bilmek mümkün değildir. Ancak, ankete katılanlar ile katılmayanlar arasında sistematik farklar (cinsiyet, yaş, konum, ideoloji, anketi göndereni tanıma gibi) mevcutsa, bu farkların yanıtların geneline de yansımaları olasıdır. Bu durumda, teknik olarak temsiliyet iddiasının geçerliliği sorgulanabilir. Sonuç olarak, diğer tüm internet anketlerinde olduğu gibi, bu çalışma da yalnızca ankete katılanların görüşlerini temsil etmektedir.

Katılanların Profilleri:

Araştırmanın bulgularına geçmeden önce çalışmaya katılanların profillerini kısaca tartışmakta yarar bulunmaktadır ki kimler hakkında fikir yürüttüğümüz daha açıkça anlaşılabilir.

Tablo 1

Çalışmaya Katılanların Profili

Cinsiyet	Kadın	49,6
	Erkek	49,6
	Diğer/Belirtmek İstemiyorum	0,8
Yaş	29 Yaş Altı	3,1
	30-45	55,6
	46+	21,2
	Cevap Yok	20,1
En son eğitimi tamamladığı ülke	Türkiye	66,3
	Yurtdışında	33,7
Çalışılan Pozisyon	Profesör	18,2
	Doçent	22,1
	Dr. Öğretim Üyesi	34,9
	Öğretim Görevlisi	1,2
	Araştırma Görevlisi	22,9
Çalışılan Kurum-Şehir	İstanbul	49,8
	Ankara	13,5
	İzmir	5,8
	Diğer	30,9
En Son Alınan Derecenin Alanı	Siyaset Bilimi/Kamu Yönetimi	44,7
	Uluslararası İlişkiler	38,1
	Ekonomi	1,9
	Sosyoloji	1,9
	Diğer	13,3

Araştırma çalışmasına katılanlar arasında kadın ve erkek oranı aynıyken, binde sekizlik oranda bir katılımcı bu soruya yanıt vermemiştir. Anketi dolduranların yüzde 3'ü 29 yaş altındayken, çoğunluğu 30-45 yaş diliminde yer almaktadır (yüzde 56), 46 yaş üzerinde olanların oranıysa yüzde 21'dir. Bu soruya da yine beşte birlik bir kesim yanıt vermemiştir. Görüşlerini belirtenlerin üçte ikisi eğitimlerini Türkiye'de, üçte biri de yurt dışında tamamlamıştır. Akademik ünvanların dağılımına baktığımızda araştırma görevlilerinin oranının yüzde 23 olduğunu görmekteyiz, Dr. Öğretim Üyesi ünvanına sahip olanların oranı yüzde 35, doçentler ise yüzde 22'lik bir oranda yer almaktadırlar. Profesör katılımcıların oranıysa yüzde 18'dir. Yine katılımcıların yarısı İstanbul'da çalışmaktayken, Ankara (yüzde 14), İzmir (yüzde 6) bu ili takip etmektedir. Diğer illerde çalışan katılımcıların oranı yüzde 31 olarak gerçekleşmiştir.

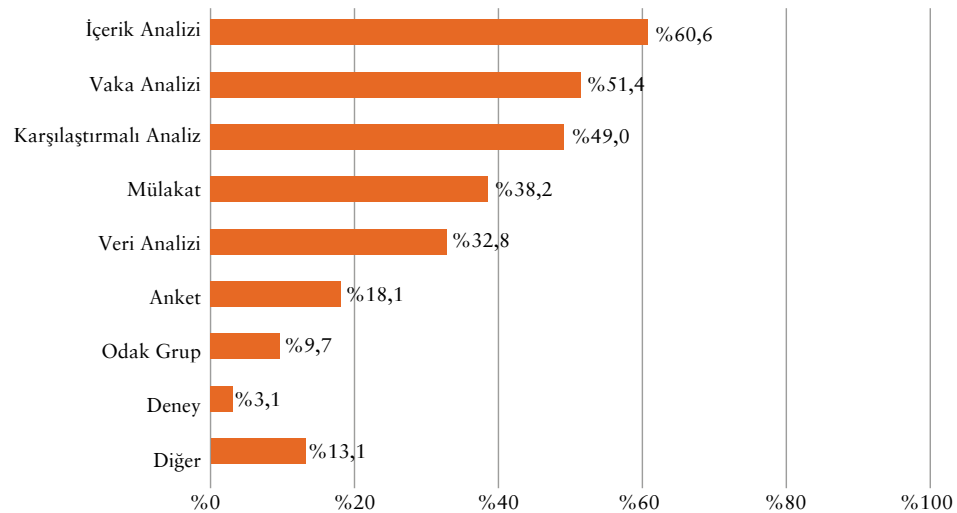
Elimizdeki veriler katılımcıların büyük oranda Siyaset Bilimi/Kamu Yönetimi (yüzde 45) ve Uluslararası İlişkiler (yüzde 38) alanlarından derece sahibi olduklarını göstermektedir. Diğer disiplinlerden gelen katılımcıların oranı yüzde 17'dir.

Yöntemsel Tercihler

Araştırma çalışmamızın temel odaklarından biri katılımcıların yöntemsel tercihlerini ve bu yöntemsel tercihlerini belirleyen faktörleri anlamak üzerine tanımlanmıştır. Bu nedenle bir dizi yöntem listeleyip katılımcılara çalışmalarında bu yöntemlerin hangilerine başvurduklarını belirtmeleri istenmiştir. Bu aşamada alanda üzerinde uzlaşmış bir yöntem listesi olmadığını özellikle vurgulamak gerekmektedir, bu nedenle katılımcılara sunulan liste hayli "eklektik" olma niteliği taşımaktadır.

Şekil 1

Çalışmalarda En Fazla Başvurulan Yöntemler (Çoklu Yanıt)

Aldığımız yanıtlar katılımcıların en sık başvurdukları yöntemlerin içerik analizi (yüzde 61), vaka analizi (yüzde 51) ve karşılaştırmalı analiz (yüzde 49) olduğunu göstermektedir. Mülakat (yüzde 38), anket (yüzde 18) ve odak grup (yüzde 10) araştırmacının doğrudan müdahil olduğu yöntemler görece daha az oranlarda belirtilirken, üçte birlik bir kesim de veri analizi yöntemini kullandığını söylemiştir. Gittikçe yaygınlaştığını gördüğümüz deneysel yönetime başvurduğunu belirtenlerin oranıysa yüzde 3, bu yöntem sınırlı derecede popülerleşmiştir. Diğer yanıtları arasındaysa söylem analizi gibi yöntemler yer almaktadır.

Katılımcıların veri toplamada hangi yöntemleri birlikte kullandıklarını anlamak amacıyla çok değişkenli istatistik yöntemlerinden faktör analizi yöntemine başvurulmuştur. Faktör analizi sonucunda elde ettiğimiz üç boyuttan biri deney, anket, veri analizi ile yüksek ilişkiye sahiptir, bu boyutun ismini Deney ve Anket yöntemi koyulmuştur, muhtemelen genel olarak niceliksel yöntemler olarak bilinen yöntemler bu boyutta yer almaktadır. İkinci boyut mülakat ve odak grup yöntemleriyle yüksek oranda ilişkiye sahip olduğundan bu boyutun ismi Mülakat ve Odak Grup oldu, niteliksel yöntemler olarak adlandırmak da mümkündür. Son olarak Karşılaştırmalı Analiz ve Vaka Analizi yöntemleri de son boyutla ilişkilendirilmiş ve bu boyuta ismini vermiştir (Ek **Tablo 1**).

Tablo 2 katılımcıların veri toplama konusundaki yönetsel tercihlerinin belirleyicilerini göstermektedir. Bu tabloya göre bazı yönetsel tercihler konusunda toplumsal cinsiyet farkı bulunmaktadır. Erkek katılımcıları Deney ve Anket yöntemlerini kadın katılımcılara kıyasla daha fazla tercih ederken, kadın katılımcılar da Mülakat ve Odak yöntemlerini erkek katılımcılardan daha fazla tercih etmektedirler. Vaka Analizi yönteminde böyle bir farklılık gözlemlenmemektedir. Yönetsel tercihlerdeki bu toplumsal cinsiyet boyutu göz önünde tutulması gereken bir olgu olarak ön plana çıkmaktadır.

Yine anlamlı bir farklılık bulunan bir diğer değişken de eğitimini yurt dışında tamamlayan katılımcıların Deney ve Anket yöntemlerini diğer katılımcılara kıyasla daha fazla tercih etmeleridir. Diğer yöntemlerde bu değişken açısından bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Akademik derecenin istatistiksel anlamlılık taşıyan bir etkisinin gözlemlendiği yöntemse Mülakat ve Odak Grup boyutudur. Profesör ünvanı taşıyan katılımcılarla kıyaslandığında doçentler ve araştırma görevlileri bu yönetime daha az başvurumaktadırlar.

Alanlar arası farklılık da veri toplama yöntemi tercihlerinde kendisini göstermektedir. Siyaset Bilimi alanından gelen katılımcılar hem Deney ve Anket hem de Mülakat ve Odak Grup yöntemlerini diğer katılımcılara kıyasla daha fazla kullanmaktadırlar. Vaka Analizi boyutunda böyle bir fark gözlemlenmemiştir.

Çalışılan üniversitenin türü ya da çalışılan şehrin yönetsel tercihler üzerinde bir etkisinin olmadığı da yukarıda sergilenmektedir.

Yönetsel tercihler ile toplumsal cinsiyet, eğitimini yurt dışında tamamlamış olmak, alanlar arası farklılık ve akademik kıdem değişkenleri arasındaki etki yönetsel tercihlerin kendiliğinden gelişen tercihler olmadığını, toplumsal faktörlerden etkilendiğini bize göstermektedir.

Tablo 2
Veri Toplama Yöntem Tercihlerinin Belirleyicileri (OLS Çıktıları)

		Deney&Anket	Mülakat&Odak	Vaka Analizi
Cinsiyet	Kadın	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Erkek	0.392**	-0.269*	0.0706
		(0.125)	(0.125)	(0.130)
Eğitim Tamamlandığı Ülke	Türkiye	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Yurt dışında	0.286*	0.111	-0.124
		(0.139)	(0.139)	(0.145)
Akademik Ünvan	Profesör	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Doçent	0.103	-0.496*	0.0167
		(0.202)	(0.202)	(0.210)
	Dr. Öğretim Üyesi	-0.154	-0.339	-0.0473
		(0.187)	(0.187)	(0.194)
	Araştırma Görevlisi	-0.0564	-0.504*	-0.0382
	(0.217)	(0.217)	(0.225)	
Üniversite Türü	Devlet	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Vakıf	-0.0286	-0.100	-0.279
		(0.141)	(0.141)	(0.147)
Çalışılan Şehir	Şehir = Diğer	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Şehir = İstanbul, Ankara, İzmir	-0.279	0.307*	0.172
		(0.154)	(0.154)	(0.160)
Alan	Uluslararası İlişkiler	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Siyaset Bilimi	0.339**	0.353**	-0.0282
	(0.126)	(0.126)	(0.131)	
	Sabit	-0.321	0.00569	0.133
		(0.308)	(0.307)	(0.319)
	N	251	251	251
	adj. R ²	0.077	0.071	-0.015

Standart hatalar parantez içinde yer almaktadır.

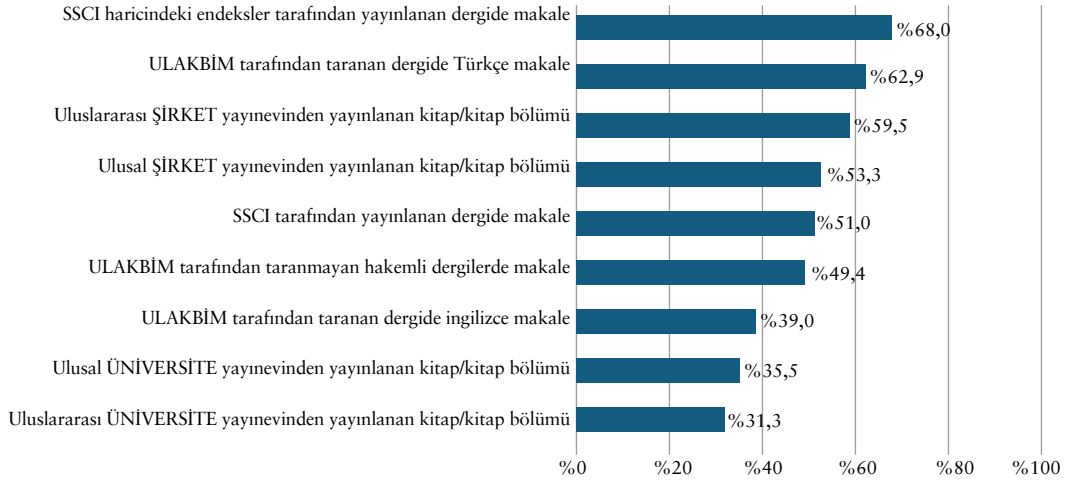
* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Yayın Deneyimi

Anket çalışmamızda odaklandığımız bir başka konu da adayların yayın deneyimleri ve bu yayın deneyimlerinin hem yöntemsel tercihlerden hem de diğer faktörlerden ne derece etkilendiğidir. Bu amaçla bir dizi yayın türü sayılmış ve katılımcıların bu yayınlardan hangilerini geçmişte yaptıkları sorulmuştur.¹

Şekil 2

Katılımcıların Yayın Deneyimleri (“Yaptım” Yanıtlarının Yüzdesi)

Yukarıda yer alan grafik katılımcıların üçte ikisinin SSCI (Social Science Citation Index) tarafından endekslenmeyen dergilerde yayın yaptığını göstermektedir. ULAKBİM’de yer alan dergilerden birince Türkçe makale yayınlayan katılımcıların oranı da yüzde 62’dir. Yine yaygın olarak rastlanan bir yayın türü de uluslararası ya da ulusal düzeyde şirketler tarafından yayınlanan kitap bölümleridir, bu tür yayın yapmış katılımcı oranları sırasıyla yüzde 60 ve yüzde 53’tür.

Son dönemde sıkça gündeme gelen “SSCI endekli” yayın yaptığını söyleyen katılımcıların oranı yüzde 51’dir. ULAKBİM tarafından taranan dergilerden birinde İngilizce makale yayınlayan katılımcı oranı yüzde 40 iken, ULAKBİM tarafından taranmayan dergilerde makale yayınlamış olan katılımcı oranı da yüzde 50’dir.

Grafiğin bize gösterdiği önemli bulgulardan üniversite yayıncılığının durumudur. Katılımcıların yüzde 36’sı ulusal bir üniversite yayınevinden kitap ya da kitap bölümü yayınlamışken, uluslararası üniversite yayınevinden yayınlanan kitap ya da kitap bölümü yayınlayanların oranı da üçte birin altındadır.

Bu resim katılımcılar arasında hem ULAKBİM tarafından taranan dergilerdeki yayınların hem de uluslararası/ulusal şirket yayınevlerinden yayınlanan kitapların önemini göstermektedir. Üniversitelerin önem verdikleri SSCI kapsamındaki dergilerde yayın yapanların oranıysa daha düşük kalmıştır. Bu veriler SSCI kapsamı dışındaki dergilerin de önemini göstermektedir.

Akademisyenlerin yayın deneyimlerini daha iyi anlayabilmek amacıyla yine bir faktör analizi yapılmış ve üç boyut bulunmuştur. Birinci boyut SSCI tarafından endekslenen dergiler, SSECI haricindeki endeksler tarafından taranan dergiler, uluslararası şirket yayınevinden yayınlanan kitap/kitap bölümü, ulusal şirket yayınevlerinden yayınlanan kitap/kitap ve kitap bölümüyle yüksek oranda ilişkilidir. Bu boyuta SSCI vb. yayınları ismi verilmiştir.

İkinci boyut ise ULAKBİM tarafında taranan dergilerde Türkçe/İngilizce makale yayınlamak ve ULAKBİM tarafından taranmayan hakemli dergilerde makale yayınlamak değişkenleriyle ilişkilidir. Bu boyuta da ULAKBİM vb. yayınları ismi verilmiştir.

Son boyut ise uluslararası ve ulusal üniversite yayınevlerinden kitap/kitap bölümü yayınlamak ile yüksek oranda ilişkilidir.

Katılımcıların yayın deneyimleriyle diğer değişkenler arasındaki ilişki **Tablo 3**'te sergilenmektedir. Görüldüğü üzere eğitimi yurt dışında tamamlamak ile Türkiye'de tamamlamak arasında yayın deneyimi açısından anlamlı bir fark bulunmaktadır. Eğitimi yurt dışında tamamlayan katılımcılar SSCI ve benzeri endeksler tarafından taranan yayınlara yönelirken, Türkiye'den dereceli katılımcıların daha çok ULAKBİM tarafından endekslenen yayın deneyimlerine sahip olduklarını görmekteyiz. Kitap/kitap bölümü konusundaysa bir farklılık yoktur.

Akademik ünvanı doçent olan katılımcılar arasında SSCI yayın deneyimi daha yaygınken, Dr. Öğretim Üyesi katılımcıların profesör katılımcılara kıyasla daha az kitap/kitap bölümü yayınlamış oldukları görüyoruz, böyle bir durum doğrudan akademik kıdem ile ilişkilidir. Araştırma görevlileriyse her yayın türünde daha az yayın yapma deneyimine sahiptir, bu da akademik kıdem ile doğrudan ilişkili bir durumdur.

Vakıf üniversitelerinde çalışan katılımcıların ULAKBİM yayın deneyimlerinin devlet üniversitelerinde çalışan katılımcılara kıyasla daha az olduğu görülmektedir, bu durumu da kurumların yönelimleri ve teşvikleriyle ilişkili olduğunu söyleyebiliriz.

Yukarıdaki tabloda yer alan başka ilginç bir bulgu da İstanbul, Ankara ve İzmir'de çalışmakta olan katılımcıların diğer illerde çalışan katılımcılara kıyasla daha fazla SSCI türü yayın deneyimine sahip olmalarıdır. Üstelik bu fark eğitimin tamamlandığı yer, akademik ünvan ve çalışılan şehir gibi diğer değişkenler kontrol edildikten sonra da görülmektedir. Bu da aklımıza akademiye olası bir merkez-çevre ayrımını getirmiştir.

Toplumsal cinsiyet ve akademik alan söz konusu olduğunda anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Kamusal Görünürlük

Son dönemde bilimsel bilginin kamusallaştırılması konusunda bir uzlaşının yol açmasıyla ilişkili olarak akademisyenlerden de kamusal görünürlük beklenmeye başlamıştır. Ayrıca istihdam edilen akademisyenlerin kamusal alanda görünür olmaları da üniversite yönetimleri tarafından arzu edilmektedir. Bu nedenle biz de çalışmamızda katılımcılarımızın kamusal alanda ne derece görünür olduklarına dair bir dizi soru oluşturduk ve katılımcılarımıza yönelttik.

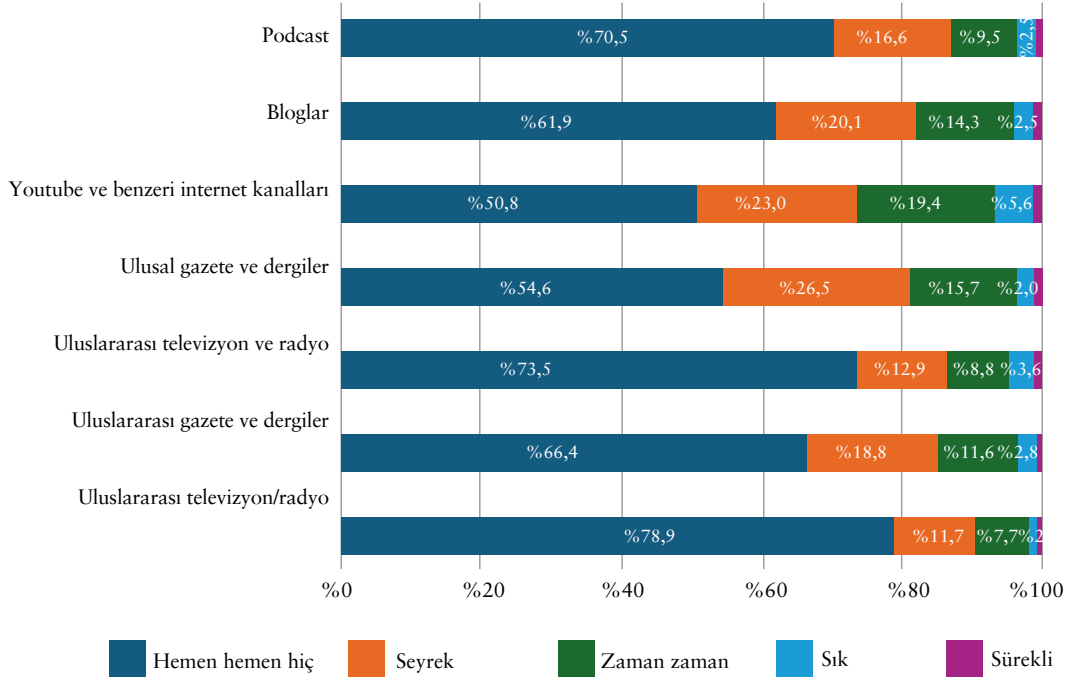
Tablo 3
Yayın Deneyiminin Tercihlerinin Belirleyicileri (OLS Çıktıları)

		(1)	(2)	(3)
		SSCI	ULAKBİM	KİTAP/KİTAP BÖLÜMÜ
Cinsiyet	Kadın	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Erkek	0.0299	-0.195	-0.0405
		(0.105)	(0.115)	(0.122)
Eğitim Tamamlandığı Ülke	Türkiye	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Yurt dışında	0.323**	-0.464***	0.171
		(0.116)	(0.126)	(0.135)
Akademik Ünvan	Profesör	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Doçent	0.388*	0.114	-0.372
		(0.165)	(0.181)	(0.193)
	Dr. Öğretim Üyesi	-0.141	-0.0516	-0.742***
		(0.154)	(0.168)	(0.179)
	Araştırma Görevlisi	-1.006***	-0.835***	-0.767***
	(0.169)	(0.185)	(0.197)	
Üniversite Türü	Devlet	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Vakıf	0.0704	-0.435***	0.175
		(0.118)	(0.129)	(0.138)
Çalışılan Şehir	Şehir=Diğer	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Şehir=İstanbul	0.311*	-0.152	-0.0320
		(0.128)	(0.140)	(0.150)
Alan	Uluslararası İlişkiler	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Siyaset Bilimi	0.0129	-0.0513	0.0876
		(0.105)	(0.115)	(0.122)
	Sabit	-0.173	0.807***	0.376
		(0.179)	(0.196)	(0.209)
	N	251	251	251
	adj. R ²	0.337	0.198	0.085

Standart hatalar parantez içinde yer almaktadır.

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Şekil 3
Akademik Görüşlerle Mecralarda Yer Alma Sıklığı

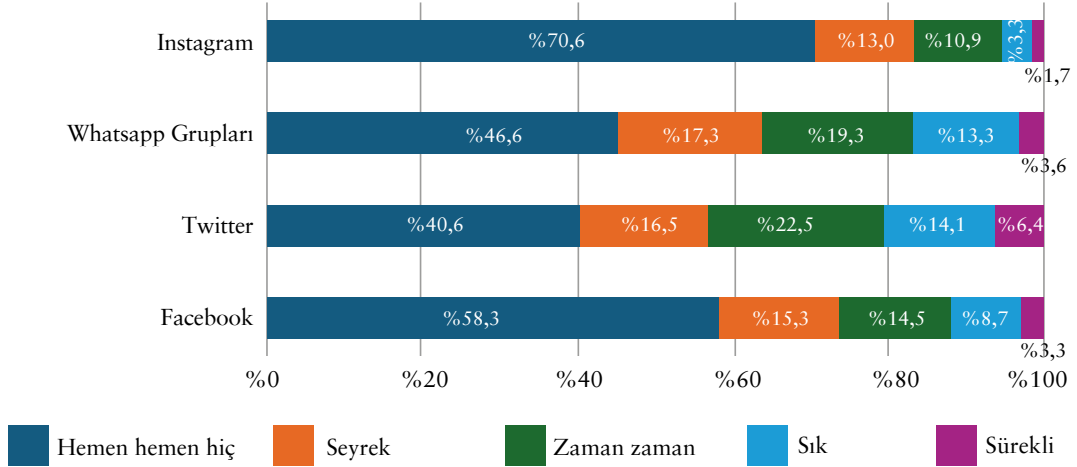

Şekil 3 katılımcılarımızın akademik görüşleriyle ne sıklıkta farklı mecralarda yer aldıklarını göstermektedir. Görüldüğü üzere en yaygın olarak katıldıkları mecralar ulusal ve uluslararası televizyon/radyo ve gazetelerdir. Geleneksel kanallar olarak bu kanallarda görüşlerini zaman zaman ve daha sık paylaşanların oranları yüzde 20'ye kadar ulaşmaktadır. Ancak yukarıdaki grafik düzenli olarak bu mecralarda yer alan akademisyenlerin oranının çok düşük olduğunu ve yüzde 5'in altında kaldığını göstermektedir. Özellikle de bu tür geleneksel mecralarda hiç görüş belirtmeyen yüzde 80'e varan oranda katılımcı görülmektedir. Bu açıdan televizyon/radyo ve gazete/dergiler arasında bir fark görüldüğü gibi, uluslararası/ulusal fark da gözlemlenmiştir.

Öte yandan yeni medya adı verilen Youtube ve benzeri internet kanalları sıkça görüş belirtilen mecralar haline gelmiştir, bu kanallarda zaman zaman ve daha sık görüş belirten katılımcıların oranı yüzde 25'in üzerindedir. Bloglar ve Podcast gibi diğer yeni mecralar da görece olarak daha az popülerlerdir.

Şekil 4

Akademik Çalışmaların Mecralarda Paylaşılma Sıklığı

Yeni medyanın yaygınlaşması ve tüketicinin aynı zamanda bir üretici haline dönüşmesiyle sosyal medya akademisyenlerin akademik çalışmalarını yaygınlaştırmak amacıyla kullandıkları araçlar haline dönüşmüştür ve akademisyenlerin sosyal medyada da varlık göstermeleri gerektiğine dair bir beklenti oluşmuştur. Biz de araştırma çalışmamızda akademisyenlerin sosyal medyayı ne derece akademik etkinliklerinin parçası haline getirdiklerin sorgulamaya çalıştık.

Şekil 4'te görüldüğü üzere Twitter (X) ve WhatsApp grupları araştırmanın yürütüldüğü dönemde akademisyenlerin sıklıkla akademik çalışmalarını yaygınlaştırmakta kullandıkları araçlardır. Bu iki mecraı zaman zaman ve daha sık kullananların oranı sırasıyla yüzde 43 ve yüzde 32'dir. Facebook ve Instagram'ı bu amaçla kullandığı söyleyenlerin oranı daha düşük kalmıştır, yüzde 73'lük bir kesim bu araçları seyrek kullandığı söylemiştir.

Daha önce tartıştığımız geleneksel yöntemlerle kıyaslandığında sosyal medya araçlarının daha popüler olduğu görülmektedir. Araştırmanın yapıldığı dönemden bugüne bu araçların ve listede yer almayan LinkedIn ya da Tiktok gibi mecraların daha da sık kullanıldığını düşünmek yanılıcı olmayacaktır.

Çalışmaya katılanları kamusal görünürlük faaliyetlerini daha iyi anlayabilmek için bir faktör analizi yapılmıştır. Bu analiz sonucunda elde edilen üç faktörden birincisi ulusal televizyon/radyo, ulusal gazete/dergiler, uluslararası televizyon/radyo ve uluslararası gazete/dergiler ile yüksek derece ilişkilidir; bu boyuta Geleneksel Medya adı verilmiştir. İkinci boyut ise Youtube ve benzeri internet kanalları, bloglar ve podcast'ler ile ilişkilidir, bu boyut da Youtube ve Bloglar adını almıştır. Son boyutunun yüksek derecede ilişkili olduğu mecralar WhatsApp grupları, Instagram, Twitter ve Facebook'tur, bu boyuta da Sosyal Medya adı verilmiştir.

Tablo 4
Kamusal Görünürlüğün Belirleyicileri (OLS Çıktıları)

		(1)	(2)	(3)
		Geleneksel Medya	Youtube	Sosyal Medya
Cinsiyet	Kadın	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Erkek	0.150	0.171	0.00229
		(0.136)	(0.136)	(0.138)
Eğitim Tamamlandığı Ülke	Türkiye	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Yurt dışında	-0.0513	0.287	-0.232
		(0.151)	(0.152)	(0.154)
Akademik Ünvan	Profesör	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Doçent	-0.128	-0.204	0.102
		(0.224)	(0.224)	(0.228)
	Dr. Öğretim Üyesi	-0.301	0.136	-0.222
		(0.204)	(0.205)	(0.208)
	Araştırma Görevlisi	-0.582**	0.247	-0.226
	(0.224)	(0.224)	(0.228)	
Üniversite Türü	Devlet	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Vakıf	0.384*	0.211	-0.108
		(0.156)	(0.156)	(0.159)
Çalışılan Şehir	Şehir=Diğer	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Şehir=İstanbul	-0.0206	-0.0723	0.149
		(0.166)	(0.167)	(0.170)
Alan	Uluslararası İlişkiler	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Siyaset Bilimi	0.0157	0.0210	0.0602
		(0.137)	(0.137)	(0.139)
	Sabit	0.0663	-0.328	0.122
		(0.239)	(0.240)	(0.244)
	N	214	214	214
	adj. R ²	0.057	0.017	-0.008

Standart hatalar parantez içinde yer almaktadır.

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

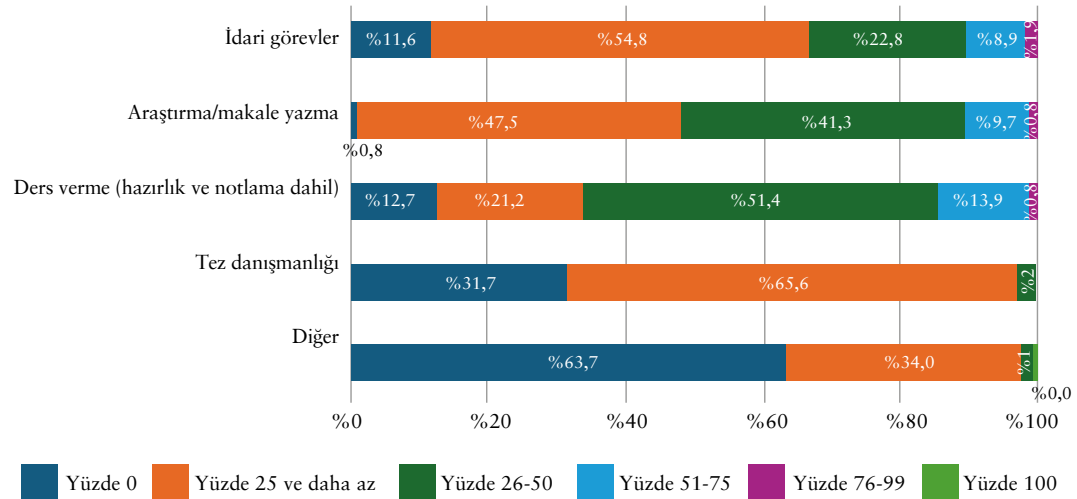
Tablo 4 çalışmamıza katılanların kamusal görünürlüklerinin belirleyicilerini göstermektedir. Görüldüğü üzere istatistiksel anlamlılık taşıyan az sayıda fark da geleneksel medya boyutundadır. Araştırma görevlileri diğerlerine göre geleneksel medyada daha az gözükürken, vakıf üniversitesi çalışanları da bu tür mecraları daha sık kullanmaktadır. Eğitimi yurt dışında tamamlamış katılımcılar Youtube ve benzeri mecralarda daha sık görülmektedir, ancak bu etkinin istatistiksel anlamlılığı eşik değerin biraz altında kalmaktadır ($p=0.06$).

İş Yükü

Araştırma çalışmasında odaklandığımız konulardan biri de akademisyenlerin üstlendikleri iş yükü ve bu iş yükündeki farklılıkların belirleyicileriydi. Bu amaçla akademisyenlerin üstlendikleri bir dizi görev sayılmış ve vakitlerinin ne kadarını bu işleri yerine getirmeye ayırdıkları sorgulanmıştır.

Şekil 5

Katılımcıların Akademik İş Yükü

Şekil 5 akademisyenlerin sıradan bir ders yılındaki iş yüklerinin dağılımını göstermektedir. Çalışma COVID-19 pandemisi döneminde gerçekleştirildiğinden sorudaki “sıradan” vurgusu önemlidir, olağanüstü şartların olmadığı bir dönemi belirtmektedir.

Bu grafiğe bakıldığında çalışmaya katılanlar en fazla vakitlerini ders vermeye (hazırlık ve notlama dahil) ayırdıkları görülmektedir, ikinci sırada araştırma/makale yazma gelmektedir. Üçüncü sırada idari görevler yer alırken, tez danışmanlığına çoğunlukla fazla vakit ayrılmamaktadır.

Bu verileri kullanarak yaptığımız faktör analizi sonucunda üç boyut elde edilmiştir. Elde edilen boyutların birincisi ders vermeye ayrılan zaman ile yüksek derecede ilişkilidir, bu boyuta Ders Verme adı verilmiştir. İkinci boyutta öne çıkan değişken Araştırma/Makale Yazma, son boyuttaysa Tez Danışmanlığı değişkenidir.

Tablo 5
Akademisyenlerin Vakit Kullanımın Belirleyicileri (OLS Çıktıları)

		(1)	(2)	(3)
		Ders Verme	Araştırma/Makale Yazma	Tez Danışmanlığı
Cinsiyet	Kadın	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Erkek	0.00830	0.180	-0.0501
		(0.108)	(0.121)	(0.0943)
Eğitim Tamamlandığı Ülke	Türkiye	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Yurt dışında	0.0244	0.292*	-0.0322
		(0.119)	(0.133)	(0.104)
Akademik Ünvan	Profesör	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Doçent	-0.118	-0.0827	0.198
		(0.171)	(0.190)	(0.149)
	Dr. Öğretim Üyesi	0.330*	-0.167	-0.349*
		(0.159)	(0.177)	(0.138)
	Araştırma Görevlisi	-1.057***	0.391*	-1.547***
	(0.175)	(0.194)	(0.152)	
Üniversite Türü	Devlet	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Vakıf	-0.324**	-0.188	-0.186
		(0.122)	(0.136)	(0.106)
Çalışılan Şehir	Şehir=Diğer	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Şehir=İstanbul	0.0395	-0.474**	-0.0579
		(0.132)	(0.148)	(0.115)
Alan	Uluslararası İlişkiler	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Siyaset Bilimi	0.193	0.174	-0.112
		(0.108)	(0.121)	(0.0943)
	Sabit	0.162	0.116	0.698***
		(0.185)	(0.206)	(0.161)
	N	251	251	251
	adj. R ²	0.270	0.121	0.433

Standart hatalar parantez içinde yer almaktadır.

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Elde edilen boyutları bağımlı değişken olarak kullanarak yaptığımız analizde Ders Verme konusunda akademik unvandan kaynaklanan farklılıklar olduğu görülmektedir, profesör ünvanı taşıyan katılımcılara kıyasla Dr. Öğretim üyeleri daha fazla, araştırma görevlileriye daha az ders vermektedir. Keza Vakıf üniversitelerinde çalışan katılımcıların, Devlet üniversitelerinde çalışanlara kıyasla ders vermeye daha az vakit ayırdıkları da görülmektedir.

Söz konusu Araştırma/Makale Yazma olduğunda, eğitimi yurt dışında tamamlamış katılımcılar diğer katılımcılara kıyasla bu faaliyete daha fazla vakit ayırdıklarını söylemektedirler. Araştırma görevlilerinin de diğer katılımcılardan daha fazla vakit ayırmaları da şaşırtıcı değildir. İlginç bir bulgu da İstanbul'da çalışanların bu boyutta daha düşük ortalamalara sahip olmalarıdır.

Tez Danışmanlığı boyutunda şaşırtıcı olmayarak Araştırma görevlilerinin ve Dr. Öğretim üyelerinin bu konuya diğerlerinden daha az vakit ayırdıkları görülmektedir, bu durum Tez Danışmanlığı konusundaki yasal düzenlemeler ile doğrudan ilişkilidir. Bu boyutta diğer değişkenlerin anlamlılık taşıyan bir etkisi gözlemlenmemiştir.

Analizimiz akademideki iş bölümünü açıkça göstermektedir, Dr. Öğretim üyesi ünvanı taşıyanların daha fazla ders verdikleri bilinen bir durumdur. Keza Vakıf üniversitelerinden gelen katılımcıların da ders vermeye daha az vakit ayırdıkları da görülürken, akademik rekabet ortamında önem taşıyan araştırma/makale yazma faaliyetindeyse eğitimi yurt dışında tamamlamış olan katılımcılar diğerlerinden farklılaşmaktadır.

“Yayın yap ya da yok ol!” (Publish or Perish)

Araştırma çalışmamızın odaklandığı araştırma sorularından biri de akademisyenlerin üzerindeki “yayın yap ya da yok ol!” baskısının derecesini ve bu baskının belirleyicilerini keşfetmek olarak tanımlanmıştı. Akademik terfilerden toplumsal prestije kadar birçok konunun bireylerin yaptıkları yayınların nicelikleriyle değerlendirildiği bir akademik ortamda amacımız bu baskının yarattığı ve pekiştirdiği eşitsizlikleri göstermektir.

Katılımcılarımıza sıradan bir yılda hem “SSCI, SCI ya da ESCI tarafından endekslenen dergilere” hem de “ULAKBİM tarafından endekslenen dergilere” kaç makale gönderdikleri sorusu yöneltilmiştir. Gönderilen makale sayısı yayımlanan makale sayısının doğrudan bir göstergesi olmasa da katılımcının yönelimini göstermesi açısından anlamlı bir bilgi vermektedir.

Tablo 6

Yayın Tercihleri ve Eğitimin Tamamlandığı Ülke

	En son aldığınız eğitim derecesini Türkiye’de mi tamamladınız, yoksa yurt dışında mı?					
	Türkiye		Yurtdışında		Genel	
	Ortalama	Standard Hata	Ortalama	Standard Hata	Ortalama	Standard Hata
SSCI, SCI ya da ESCI	1.14 _a	.06	1.47 _b	.15	1.26	.07
ULAKBİM	1.62 _a	.09	1.00 _b	.10	1.41	.07

Aynı satır ve alt tabloda yer alan, aynı alt simgeyi paylaşmayan değerler, sütun ortalamalarının eşitliği için yapılan iki yönlü testte $p < .05$ düzeyinde anlamlı olarak farklıdır. Alt simgesi olmayan hücreler teste dahil edilmemiştir. Testler eşit varyans varsayımına dayanmaktadır.

Tablo 7

Akademisyenlerin Yayın Deneyiminin Belirleyicileri (SSCI, SCI ya da ESCI, OLS Çıktıları)

		(1)	(2)	(3)
		SSCI, SCI ya da ESCI	SSCI, SCI ya da ESCI	SSCI, SCI ya da ESCI
Cinsiyet	Kadın	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Erkek	0.215	0.0886	0.0390
		(0.140)	(0.137)	(0.132)
Eğitim Tamamlandığı Ülke	Türkiye	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Yurt dışında	0.203	0.107	0.0224
		(0.152)	(0.148)	(0.144)
Akademik Ünvan	Profesör	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Doçent	0.315	0.329	0.344*
		(0.217)	(0.213)	(0.206)
	Dr. Öğretim Üyesi	0.200	0.271	0.346*
		(0.201)	(0.195)	(0.191)
Araştırma Görevlisi	-0.189	-0.160	-0.0952	
		(0.227)	(0.223)	(0.290)
Üniversite Türü	Devlet	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Vakıf	0.323*	0.327*	0.420*
		(0.161)	(0.155)	(0.154)
Çalışılan Şehir	Şehir=Diğer	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Şehir=İstanbul	0.0318	0.124	0.263
		(0.178)	(0.173)	(0.169)
Alan	Uluslararası İlişkiler	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Siyaset Bilimi	0.330*	0.205	0.185
		(0.139)	(0.137)	(0.133)
Yöntem Tercih	Deneysel		0.325*	0.300*
			(0.0694)	(0.0669)
	Mülakat&Odak Grup		0.0156	0.0220
			(0.0676)	(0.0649)
	Vaka Analizi Bölgesel		0.0541	0.0478
		(0.0677)	(0.0649)	
Zaman Kullanımı	Ders Verme			0.0133
				(0.0835)
	Makale Yazma Araştırma Yapma			0.295*
				(0.0704)
	Danışmanlık			0.100
			(0.0963)	
	Sabit	0.630*	0.682*	0.571*
		(0.239)	(0.231)	(0.230)
	N	220	220	220
	adj. R ²	0.079	0.156	0.226

Standart hatalar parantez içinde yer almaktadır.

* $p < 0.10$, * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Tablo 6 katılımcıların genel olarak ortalama 1.26 makaleyi uluslararası endeksli yayınlara, 1.41 makaleyi de ULAKBİM tarafından endekslenen yayınlara gönderdiklerini göstermektedir. Öte yandan katılımcının eğitimini yurt dışında ya da Türkiye’de tamamlamış olmasının etkisini göstermek amacıyla bağımsız değişken olarak tabloya dahil edilmesi sonucunda istatistiksel anlamlılık taşıyan bir fark gözlemlenmiştir. Eğitimini Türkiye’de tamamlamış olan katılımcılar daha çok ulusal yayınlara odaklanırken (1.62’ye karşı 1.00), yurt dışı eğitilmiş katılımcılar da uluslararası endekslere yönelmişlerdir (1.47’ye karşı 1.14). Farklar istatistiksel olarak anlamlılık taşımaktadır.

Bağımsız değişken olarak sıradan bir yılda SSCI, SCI ya da ESCI tarafından endekslenen dergilere gönderilen makale sayısının alındığı regresyon modelinin sonucu **Tablo 7**’de gösterilmektedir. Sırayla yöntem tercihlerinin ve zaman kullanımının eklendiği bu modellerin bazı ortak bulguları bulunmaktadır.

İlk olarak toplumsal cinsiyet farkı görülmemektedir. Ayrıca akademik ünvanın yayın yönelimi üzerindeki etkisi sınırlıdır, birinci ve ikinci modellerde anlamsız olan etki son modelde tartışılabilir ($p < .1$) bir düzeyde anlamlılık taşımaktadır, bu da bize Doçent ve Dr. Öğretim Üyesi katılımcıların daha fazla yayın gönderme eğilimi taşıdıklarını göstermektedir.

Bütün modellerde anlamlılık gösteren iki değişkenden biri vakıf üniversitesinde çalışmaktır. Vakıf üniversitesinde çalışan katılımcılar devlet üniversitesinde çalışan katılımcılara kıyasla daha yüksek sayıda uluslararası endeksli yayın yapmayı hedeflemektedir. Bu da o kurumların teşvik sistemiyle doğrudan ilişkili görülmektedir.

İkinci olarak yöntemsel olarak deney ve anket türü veri toplama yöntemlerine odaklanan katılımcıların diğer yöntemleri tercih edenlere kıyasla daha fazla yayın göndermeyi tercih ettikleri görülmektedir. Bu da alandaki niceliksel yöntemlere olan yönelimi göstermektedir.

İlk modelde anlamlılık taşıyan Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler alanları arasındaki fark diğer yöntem tercihi ve zaman kullanımına dair değişkenlerin eklenmesiyle anlamsız hale gelmiştir, bu da yöntem tercihi arasındaki farklılıkların alanlar arasındaki farklılıkları baskıladığını göstermektedir.

Son modelde eklediğimiz zaman kullanımı boyutları arasında makale yazma ve araştırmanın etkisi istatistiksel anlamlılık taşımaktadır, bu da şaşırtıcı değildir.

Bağımlı değişken olarak sıradan bir yılda ulusal endeksli yayınlara gönderilen makale sayısını kullandığımız modeller de benzer bir resim çizmektedir. Belki de “sabit toplamlı bir oyun” olarak gerçekleşmesinden dolayı eğitimini yurt dışında tamamlayanlar ve Vakıf üniversitelerinde çalışanlar bütün yayınlara daha az yönelmektedir. Bu etkiler diğer değişkenlerin modellere eklenmesiyle değişmemektedir.

Yöntemsel tercihleri modele eklediğimizde tıpkı uluslararası yayınlarda olduğu gibi deney ve anket yöntemlerini tercih eden katılımcıların ulusal yayınlara da daha fazla makale gönderdikleri görülmektedir. Yöntemler arası bu fark anlamlılığını diğer değişkenler eklendiğinde de göstermektedir.

Tablo 8

Akademisyenlerin Yayın Deneyiminin Belirleyicileri (ULAKBİM, OLS Çıktıları)

		(1)	(2)	(3)
		ULAKBİM	ULAKBİM	ULAKBİM
Cinsiyet	Kadın	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Erkek	0.222	0.125	0.111
		(0.136)	(0.139)	(0.139)
Eğitim Tamamlandığı Ülke	Türkiye	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Yurt dışında	-0.508*	-0.512*	-0.538*
		(0.147)	(0.146)	(0.148)
Akademik Ünvan	Profesör	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Doçent	0.115	0.0352	0.0357
		(0.215)	(0.218)	(0.219)
	Dr. Öğretim Üyesi	0.0696	0.0510	-0.00287
		(0.204)	(0.203)	(0.208)
	Araştırma Görevlisi	-0.0545	-0.109	-0.0979
		(0.226)	(0.228)	(0.310)
Üniversite Türü	Devlet	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Vakıf	-0.602*	-0.550*	-0.501*
		(0.156)	(0.157)	(0.161)
Çalışılan Şehir	Şehir = Diğer	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Şehir = İstanbul	-0.166	-0.166	-0.142
		(0.173)	(0.173)	(0.175)
Alan	Uluslararası İlişkiler	0	0	0
		(.)	(.)	(.)
	Siyaset Bilimi	-0.0428	-0.0741	-0.116
		(0.135)	(0.136)	(0.139)
Yöntem Tercihi	Deney&Anket		0.179*	0.187*
			(0.0707)	(0.0712)
	Mülakat&Odak Grup		-0.0550	-0.0518
			(0.0687)	(0.0687)
	Vaka Analizi Bölgesel		0.0903	0.0955
		(0.0684)	(0.0684)	
Zaman Kullanımı	Ders Verme			0.106
				(0.0869)
	Makale Yazma Araştırma Yapma			0.0816
				(0.0751)
	Danışmanlık			-0.0302
				(0.0991)
	Sabit	1.861*	1.942*	1.963*
		(0.235)	(0.234)	(0.246)
	N	216	216	216
	adj. R ²	0.160	0.183	0.184

Standart hatalar parantez içinde yer almaktadır.

* $p < 0.10$, * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Bu iki tablodaki modellerin birlikte okunması yayın tercihlerinde toplumsal cinsiyet ya da akademik unvan gibi faktörlerden çok; eğitimin Türkiye’de ya da yurt dışında tamamlanmış olması, Vakıf ya da devlet üniversitesinde çalışıyor olmak ve yöntemsel olarak deney ve anket gibi niceliksel yöntemlere odaklanmanın etkili olduğunu göstermektedir.

Tablo 9

Yurt dışında Eğitimi Tamamlamış Olmanın Uluslararası Yayın Yapma Eğilimi Üzerindeki Doğrudan ve Dolaylı Etkisi (Aracılık Analizi)

Doğrudan Etki

<i>Etki</i>	Std. Hata	t	p	LLCI	ULCI
0,16	0,14	1,18	0,24	-0,11	0,43
<i>Dolaylı Etki:</i>					
	Etki	BootSE	BootLLCI	BootULCI	
<i>TOPLAM</i>	0,16	0,11	0,00	0,44	
<i>Deney&Anket</i>	0,10	0,09	0,00	0,32	
<i>Odak&Mülakat</i>	0,01	0,02	-0,02	0,04	
<i>Vaka Analizi&Bölgesel</i>	0,00	0,01	-0,04	0,03	
<i>Ders Verme</i>	0,01	0,01	-0,02	0,04	
<i>Akademik Üretim</i>	0,03	0,03	-0,02	0,10	
<i>Danışmanlık</i>	0,02	0,03	-0,02	0,08	

Yurt dışında eğitim almış olmanın uluslararası yayın yapma üzerindeki etkisinin sadece doğrudan olmadığını göstermek amacıyla bir Aracılık (Mediation) Analizi yapılmıştır. Aracılık Analizi bir değişkenin başka bir değişken üzerindeki etkisini hem doğrudan hem de dolaylı etkisi üzerinden tartışmamıza izin vermektedir. Hatırlanacağı gibi yukarıdaki **Tablo 6**’daki üçüncü model diğer değişkenler varken yurt dışında eğitim almış olmanın istatistiksel anlamlılık taşıyan bir etkisi olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla bu etkinin dolaylı olma olasılığı bulunmaktadır.

Tablo 9’da görüldüğü üzere yurt dışında eğitim almış olmanın, uluslararası yayınlara yönelme üzerinde 0.16’lık bir doğrudan etkisi bulunmaktadır. Dolaylı etkilere baktığımızda Deney ve Anket yöntem tercihi üzerinden 0.1, zamanını makale yazma ve araştırmaya ayırma üzerinden 0.03 olmak üzere toplam 0.16 puanlık bir dolaylı etkisi de bulunmaktadır. Başka bir deyişle yurt dışında eğitim almış olmak hem doğrudan hem de yöntemsel tercihler ve zaman kullanımının akademik üretime yönelmesi nedeniyle uluslararası yayınlara yönelmeye yol açmaktadır. Burada gizli bir etkinin de Vakıf üniversitesinde çalışmak olduğunu da hatırlamakta yarar var.

Aynı çalışmayı ulusal yayınlara yönelim konusunda yaptığımızdaysa farklı bir resim görmekteyiz. Yurt dışında eğitim almış olmanın ulusal yayınlara yönelme konusunda doğrudan olumsuz bir etkisi var, ancak diğer değişkenler üzerinden dolaylı bir etkisi yok. Her ne kadar

yöntem olarak Deney ve Anket yöntemi tercih edenlerin daha yüksek sayıda makale gönderdikleri ve yurt dışında eğitimini tamamlamış olanların bu yöntemleri daha fazla tercih ettikleri bilirse de bahsettiğimiz doğrudan olumsuz etki bu olası dolaylı olumlu etkiyi baskılamaktadır. Bu da bize söz konusu yönelimin alınan formasyondan bağımsız bir temeli olduğunu da göstermektedir.

Sonuç Yerine

Bu çalışma, Türkiye'deki siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler akademisyenlerinin araştırma yöntemleri, yayın tercihleri ve kamusal görünürlük düzeylerine dair önemli bulgular sunmaktadır. Elde edilen veriler, akademisyenlerin yöntemsel tercihlerinin ve yayın yapma eğilimlerinin, toplumsal cinsiyet, eğitim geçmişi, akademik unvan ve çalışılan üniversite türü gibi çeşitli faktörlerden etkilendiğini göstermektedir. Özellikle, yurt dışında eğitim almış olmanın, uluslararası yayın yapma eğilimini hem doğrudan hem de dolaylı yollarla etkilediği tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, deney ve anket gibi niceliksel yöntemleri tercih eden akademisyenlerin, ulusal ve uluslararası düzeyde daha fazla yayın yapma eğiliminde oldukları gözlemlenmiştir.

Araştırma ayrıca, COVID-19 pandemisi sırasında akademik dünyada meydana gelen değişimlerin de bu eğilimler üzerinde etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Pandemi süreci, akademisyenlerin çalışma koşullarını ve yöntemsel tercihlerine dair yaklaşımlarını derinden etkilemiş, bu da araştırmanın bulgularında kendini göstermiştir. Örneğin, akademisyenlerin iş yükü dağılımlarında ve kamusal görünürlük düzeylerinde pandeminin etkisiyle belirgin farklılıklar gözlemlenmiştir.

Yurt dışında eğitim almış olmanın ulusal yayınlara yönelme üzerinde olumsuz bir etkisi olduğu, ancak bu etkinin dolaylı yollardan anlamlı bir şekilde dengelenemediği görülmektedir. Bu durum, yurt dışında alınan eğitimin akademisyenlerin ulusal yayınlar yerine uluslararası yayınlara yönelmesine yol açtığını ve bu eğilimin, ulusal yayın yapma eğilimini baskıladığını göstermektedir. Bu bulgu, Türkiye'deki akademik çevrelerin uluslararasılaşma çabaları ve yurt dışı eğitim tecrübelerinin akademik üretkenlik üzerindeki etkileri üzerine önemli ipuçları sunmaktadır.

Son olarak, kamusal görünürlük analizi, akademisyenlerin geleneksel ve yeni medya kanallarını nasıl kullandıklarına dair önemli bilgiler sağlamıştır. Geleneksel medya kanallarının kullanımında araştırma görevlileri ve vakıf üniversiteleri arasında farklar olduğu, sosyal medyanın ise giderek daha fazla ön plana çıktığı gözlemlenmiştir. Bu durum, akademik bilginin yayılımı ve akademisyenlerin toplumla etkileşimi açısından önemli bir dönüşümün işaretidir.

Ancak, bu çalışmanın bulgularını değerlendirirken bazı sınırlılıkları göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Öncelikle, araştırmanın verileri COVID-19 pandemisinin ilk yılı olan 2021 yılında toplanmıştır. Pandeminin akademik çalışma koşulları üzerindeki etkileri, bu dönemde elde edilen verilerin genellenebilirliğini sınırlayabilir. Pandemi koşulları altında akademisyenlerin çalışma düzenleri, araştırma faaliyetleri ve kamusal görünürlükleri alışılmadık şekillerde etkilenmiş olabilir. Bu nedenle, normal şartlar altında aynı araştırma yapılsaydı farklı sonuçlar elde edilebilirdi.

Bir diğer sınırlılık, çalışmanın anket yöntemiyle gerçekleştirilmiş olmasıdır. Anketler, katılımcıların öznel değerlendirmelerine dayandığından, cevapların doğruluğu ve tamlığı konusunda sınırlamalar olabilir. Ayrıca, anketi yanıtlayanların seçilimi ve katılım oranı da sonuçların temsil gücünü etkileyebilir. Özellikle, ankete katılmayan veya tamamlamayan akademisyenler arasında, katılımcılardan farklı özelliklere sahip olabilecek bir grup bulunabilir. Bu durum, çalışmanın bulgularının genellenebilirliğini sınırlayabilir.

Çalışmanın sınırlılıklarından biri de kullanılan veri toplama yöntemlerinin çeşitliliği ve derinliğinin kısıtlı olmasıdır. Anket yöntemi, geniş bir örneklemeden veri toplama konusunda etkili olsa da derinlemesine görüşmeler veya odak grup çalışmaları gibi nitel yöntemlerle elde edilebilecek daha ayrıntılı içgörülerin eksik kalmasına neden olabilir. Bu nedenle, gelecekteki araştırmaların, daha derinlemesine nitel veri toplama yöntemleri kullanarak, bu çalışmanın bulgularını destekleyici veya genişletici nitelikte olması yararlı olacaktır.

Sonuç olarak, bu çalışma Türkiye'deki siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler akademisyenlerinin yöntemsel tercihleri, yayın yapma eğilimleri ve kamusal görünürlük düzeyleri hakkında değerli bilgiler sunmaktadır. Ancak, bulguların sınırlılıklarını dikkate alarak, gelecekte daha geniş kapsamlı ve derinlemesine araştırmalar yapılması gerekmektedir. Bu araştırmalar, Türkiye'deki akademik çevrelerin dinamiklerini daha iyi anlamamıza ve bu dinamiklerin akademik üretkenlik üzerindeki etkilerini daha ayrıntılı bir şekilde analiz etmemize olanak tanıyacaktır.

- 1 Soruda ULAKBİM tarafından taranan dergi tanımıyla kastedilen TR-Dizin tarafından taranan dergilerdir. Genel olarak bu şekilde kullanıldığından soruda ve raporlamada da ULAKBİM kullanılmıştır.

EK 1

Yöntem Tercihinin Boyutları

	Bileşen		
	1	2	3
Deney	.605	-.074	-.037
Anket	.670	.363	-.207
Mülakat	-.145	.818	-.008
Odak Grup	.254	.743	.104
İçerik analizi	-.039	.302	.484
Karşılaştırmalı analiz	.029	-.037	.748
Vaka analizi	-.488	-.136	.451
Veri analizi	.652	-.061	.383
Açıklanan Varyans	%19,6	%18,4	%15

Principal Component Analysis, Varimax with Kaiser Normalization.

EK 2
Yöntem Tercihinin Boyutları

	Bileşen		
	1	2	3
Uluslararası ÜNİVERSİTE yayınevinden yayınlanan kitap/kitap bölümü	.031	-.125	.808
Uluslararası ŞİRKET yayınevinden yayınlanan kitap/kitap bölümü	.686	.167	-.198
Ulusal ÜNİVERSİTE yayınevinden yayınlanan kitap/kitap bölümü	.140	.191	.668
Ulusal ŞİRKET yayınevinden yayınlanan kitap/kitap bölümü	.483	.196	.115
SSCI tarafından yayınlanan dergide makale	.747	-.099	.158
SSCI haricindeki endeksler tarafından yayınlanan dergide makale	.679	.127	.169
ULAKBİM tarafından taranan dergide ingilizce makale	.380	.495	-.017
ULAKBİM tarafından taranan dergide Türkçe makale	.118	.803	-.018
ULAKBİM tarafından taranmayan hakemli dergilerde makale	.019	.796	.090

Principal Component Analysis, Varimax with Kaiser Normalization.

EK 3
Görünürlük Faaliyetlerinin Boyutları

	Bileşen		
	1	2	3
Facebook	,361	,017	,522
Twitter	,080	,260	,654
WhatsApp Grupları	-,066	,137	,767
Instagram	,157	,032	,692
Uluslararası televizyon/radyo	,789	,314	,018
Uluslararası gazete ve dergiler	,776	,258	-,004
Ulusal televizyon ve radyo	,829	,146	,177
Ulusal gazete ve dergiler	,754	,038	,241
Youtube ve benzeri İnternet kanalları	,331	,690	,295
Bloglar	,092	,824	,040
Podcast	,229	,798	,172
Açıklanan Varyans	%37,5	%13,8	%11,1

Principal Component Analysis, Varimax with Kaiser Normalization

EK 4
Zaman Kullanımının Boyutları

	Bileşen		
	1	2	3
İdari görevler	-,832	-,380	-,275
Araştırma/makale yazma	-,026	,962	-,150
Ders verme (hazırlık ve notlama dahil)	,884	-,354	,151
Tez danışmanlığı	,230	-,148	,959
Açıklanan Varyans	49,1	30,5	15,1

Principal Component Analysis, Varimax with Kaiser Normalization

Kaynakça

- Adler, N. J., ve Harzing, A.-W. (2009). *When knowledge wins: Transcending the sense and nonsense of academic rankings*. *Academy of Management Learning & Education*, 8(1), 72-95.
- Al, U., ve Soydal, İ. (2014). *Akademik atıf dizinleri ile savaşı*. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 31(1), 23-42.
- Anderson, M. S., Ronning, E. A., De Vries, R., ve Martinson, B. C. (2007). The perverse effects of competition on scientists' work and relationships. *Science and Engineering Ethics*, 13(4), 437-461.
- Becher, T., ve Trowler, P. R. (2001). *Academic tribes and territories: Intellectual enquiry and the culture of disciplines* (2. baskı). Open University Press.
- Berger, P. L., ve Luckmann, T. (1966). *The social construction of reality: A treatise in the sociology of knowledge*. Anchor Books.
- Bourdieu, P. (1988). *Homo academicus*. Stanford University Press.
- Bryman, A. (2016). *Social research methods* (5. baskı). Oxford University Press.
- Cairney, P., & Oliver, K. (2020). How should academics engage in policymaking to achieve impact?. *Political Studies Review*, 18(2), 228-244.
- Creswell, J. W., ve Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (5. baskı). SAGE Publications.
- Creswell, J. W., ve Plano Clark, V. L. (2017). *Designing and conducting mixed methods research* (3. baskı). SAGE Publications.
- Fanelli, D. (2010). Do pressures to publish increase scientists' bias? An empirical support from US states data. *PLoS ONE*, 5(4), e10271.
- Fulton, O., ve Trow, M. (1974). *Research activity in American higher education*. Carnegie Commission on Higher Education.
- Garfield, E. (2006). The history and meaning of the journal impact factor. *JAMA*, 295(1), 90-93.
- Giddens, A. (1991). *Modernity and self-identity: Self and society in the late modern age*. Stanford University Press.
- Harnad, S. (2008). Mandates and metrics: How open repositories enable universities to manage, measure, and maximize their research assets. *Educause Review*, 43(1), 10-11.
- Kuhn, T. S. (1962). *The structure of scientific revolutions*. University of Chicago Press.
- Merton, R. K. (1957). Priorities in scientific discovery: A chapter in the sociology of science. *American Sociological Review*, 22(6), 635-659.
- Miller, C. W., Fegan, L., ve Morar, N. (2019). Ranking journals in sociology: Using the h-index with Google Scholar and the Web of Science. *The American Sociologist*, 50(1), 1-20.
- Nisbet, M. C., ve Scheufele, D. A. (2009). What's next for science communication? Promising directions and lingering distractions. *American Journal of Botany*, 96(10), 1767-1778.

- Porta, D. D., ve Keating, M. (2019). *Sosyal bilimlerde yaklaşımlar ve metodolojiler: Çoğulcu bir perspektif*. Küre Yayınları.
- Shadish, W. R., Cook, T. D., ve Campbell, D. T. (2002). *Experimental and quasi-experimental designs for generalized causal inference*. Houghton Mifflin.
- Tight, M. (2019). The curious case of case study: A viewpoint. *International Journal of Social Research Methodology*, 22(6), 621-632.

